

ПЕДАГОГІЧНІ ІДЕЇ СПАДЩИНИ Я. КОРЧАКА В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Шищенко Валентина

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри початкової і професійної освіти Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
valentina_sh@meta.ua

Бойцун Олег

*здобувач вищої освіти
факультету початкового навчання
Харківського національного педагогічного
університету імені Г.С. Сковороди*

У ході нашої багатовікової історії завжди виникали особливі та видатні особистості, які поєднували у собі унікальні якості: це талановиті педагоги, проникливі психологи, філософи креативної освіти, педагогічні мислителі, визначні письменники, вражаючі публіцисти та пристрасні громадські діячі. Серед моральних та інтелектуальних лідерів, які справили домінуючий вплив на сучасну українську педагогічну науку та практику, можна назвати Я. Корчака – письменника та філантропа, борця за права людини та покращення умов життя збіднілих дітей. Донині Януш Корчак залишається однією з найвидатніших постатей у сучасній педагогіці.

Своїми поглядами на педагогічну взаємодію з дітьми, в основі яких, насамперед, лежать доброта та любов до дитини, а також розуміння дитячої натури, Я. Корчак продовжує концепції Я. Коменського, І. Песталоцці, Ж.-Ж. Руссо, які зробили значний внесок у світову педагогіку.

Фундаментом педагогіки Я. Корчака служить цілісне бачення дитини в сукупності її психологічних, соціальних та фізіологічних проявів. Так само важливими для розвитку педагогіки виявилися ідеї Корчака про становище дитини в суспільстві, сутність процесу виховання та сенс виховної діяльності педагога.

Погляди Я. Корчака на педагогіку як наукову дисципліну своєрідні та унікальні. Педагогіку він розумів не як закономірність, що полягає у взаємовідносинах педагога та вихованця з дотриманням ієрархічності, в якій педагог завжди знаходиться на вищій позиції по відношенню до вихованця, а як побудову рівних взаємовідносин

суб'єктів освітнього життєбуття. При цьому в цих взаємовідносинах педагог має зробити все можливе для благополучного розвитку та реалізації потенціалу кожної дитини. На думку великого мислителя, найкращою нагородою для педагога за такої взаємодії має стати щастя дітей.

Весь життєвий шлях Я. Корчака є абсолютним прикладом для сучасних педагогів усього світу, його безцінний внесок у педагогіку несе глибоке значення крізь багато поколінь. Своїм життям, вчинками та самопожертвою він довів, що рамки людського гуманізму та альтруїзму, підкріплені науковими знаннями та логічними імперативами, не мають меж і повинні бути спрямовані на творчу взаємодію з дітьми.

Отже, педагогічна спадщина Я. Корчака дає нам не лише методологічні засади, а й моральні та ціннісні якості, становлячи кредо професійної діяльності сучасного педагога. Уперто та з непохитною переконаністю Януш Корчак прагнув перемогти зло, що впливає на людей, а особливо на дітей. Йому вдалося допомогти дітям та дорослим, створивши найкращі умови життя. Своєю роботою він показав приклад професійної діяльності, гідної наслідування. Образ педагога у його працях є справді найціннішим спадком. Я. Корчак залишив майбутнім поколінням заклик, висловлений у словах: «Не можна залишити світ, нічого в ньому не змінивши».

Список джерел

1. Назустріч дитині: заповіді й поради Януша Корчака щодо виховання. *Шкільний світ*. 2017. № 8. С. 8–11.
2. Фоміна С. Януш Корчак: педагог, письменник, лікар / С. Фоміна, Н. Біневська, О. Скуміна. *Всесвіт. л-ра та культура в навч. закл. України*. 2014. № 9. С. 2–12.